

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Διαβούλευση για την Εθνική Στρατηγική για την Ανώτατη Εκπαίδευση

Εισαγωγικό Σημείωμα

Στις 29 Νοεμβρίου 2010, το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων έδωσε σε δημόσια διαβούλευση ένα κείμενο σχετικό με την Εθνική Στρατηγική για την Ανώτατη Εκπαίδευση. Κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης, η οποία έληξε στις 14 Ιανουαρίου 2011, κατατέθηκαν απόψεις και προτάσεις (359 σχόλια).

Τα σχόλια που κατατέθηκαν βασίστηκαν σε τέσσερα κείμενα, ένα αρχικό εισαγωγικό κείμενο και τρία ακόλουθα που ανέλυαν τους τρεις βασικούς άξονες της προτεινόμενης πρότασης. Ειδικότερα, οι θεματικές των τεσσάρων κειμένων ήταν ως εξής:

1. Η πρόκληση των αλλαγών στην εκπαίδευση.
2. Νέα ταυτότητα με νέα ηγεσία και ενίσχυση της αυτοδιοίκησης των ΑΕΙ. Νέα σχέση εμπιστοσύνης με την πολιτεία και την κοινωνία, με λογοδοσία και ευθύνη.
3. Πτυχία με αντίκρισμα: νέα οργάνωση της μάθησης και των προγραμμάτων σπουδών που διευκολύνουν την κινητικότητα και ενισχύουν τη διεπιστημονικότητα.
4. Ενίσχυση του διεθνούς χαρακτήρα και της διεθνούς παρουσίας των ιδρυμάτων, σε άμεση σύνδεση με το νέο πρότυπο ανάπτυξης της χώρας: ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική για τη διεθνοποίηση της ανώτατης εκπαίδευσης.

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Η πρόκληση των αλλαγών στην εκπαίδευση.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 156 σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο κείμενο.

Το παραπάνω κείμενο σχετικά με την πρόκληση των αλλαγών στην εκπαίδευση, αποτέλεσε μια εισαγωγή στις προτάσεις του Υπουργείου για την Τριτοβάθμια εκπαίδευση και αυτό δικαιολογεί το εύρος και την ποικιλία των εμφανιζόμενων σχολίων.

Αρκετοί σχολιαστές εστίασαν σε ζητήματα που αφορούν την υπάρχουσα κατάσταση αναφορικά με το διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό των ΑΕΙ και ΤΕΙ: επεσήμαναν την ανάγκη αξιολόγησης των καθηγητών, προκειμένου να προωθηθεί η αριστεία και αξιοκρατία στα πανεπιστήμια. Το ασυμβίβαστο των μελών ΔΕΠ με θέσεις εξωπανεπιστημιακές, η ανάγκη τακτικής αξιολόγησης, οι εξουσίες των πρυτάνεων, η μετακίνηση των αδιάφορων καθηγητών, είναι ενδεικτικά σχόλια του προβληματισμού που αναπτύχθηκε σχετικά με τα ζητήματα της απόδοσης-αξιολόγησης των μελών ΔΕΠ.

Μια άλλη παράμετρος που τέθηκε αφορούσε την κομματοκρατία στα ΑΕΙ κι την ανάγκη απαλλαγής από αυτήν. Αρκετοί επεσήμαναν το σφιχτό εναγκαλισμό των κομμάτων και παρατάξεων με το πανεπιστήμιο και τις αρνητικές συνέπειες όπως αναξιοκρατία και φαυλοκρατία που συνεπάγονται για τη λειτουργία των Ιδρυμάτων.

Η οικονομική αυτοτέλεια των Πανεπιστημίων και ΤΕΙ σημειώθηκε από ορισμένους συμμετέχοντες ως απαραίτητη προϋπόθεση της ανασύνταξης των Ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Προτάσεις που κατατέθηκαν προς αυτήν

την κατεύθυνση περιλαμβάνουν τη σύνδεση των Ιδρυμάτων με την παραγωγή και την αγορά, την καταβολή χαμηλών διδάκτρων από προπτυχιακούς ή μεταπτυχιακούς φοιτητές όπως και την αύξηση της χρηματοδότησης από το κράτος.

Παρατηρήσεις σε επιμέρους σημεία του κειμένου έστειλαν πολλοί άλλοι σχολιαστές. Για παράδειγμα, συμμετέχοντες στη διαβούλευση έθιξαν την ανάγκη κατάργησης ή συγχώνευσης τμημάτων, την ανανέωση των συγγραμμάτων, τη λειτουργία του ΔΟΑΤΑΠ, τις υποτροφίες, την Ειδική Αγωγή κλπ.

Σημαντικός τέλος αριθμός προτάσεων κατατέθηκε από διάφορους συλλόγους εργαζομένων πανεπιστημιακών ή διοικητικών. Ειδικότερα τις θέσεις τους απέστειλαν οι παρακάτω σύλλογοι:

- Γ.Σ του Τμήματος Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών
- Γ.Σ. του Τμήματος Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων
- Κίνηση Πανεπιστημιακής Αναβάθμισης Πάτρας (ΚΙΠΑΝ)
- Σύλλογος Ε.Τ.Ε.Π. Π. Κ.
- Ο.Σ.Υ.Ε.Ε.ΔΙ.Π Κλάδου Ι
- Π.Ο.Σ.Ε.Ε.ΔΙ.Π. ΑΕΙ
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΕΕΔΙΠ ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
"ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΑΤΣΙΜΠΑΣ"
- ΣΕΕΔΙΠ ΑΠΘ
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ Ε.Ε.Δι.Π. ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΕΕΔΙΠ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ
- Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία - Ε.Σ.Α.μεΑ.
- Σύλλογοι Φοιτητών Πανεπιστημίου Δυτικής Ελλάδας

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

[...]Κυρία Υπουργέ θα πρέπει επιτέλους να ξεκαθαρίσετε το τι θα κάνετε πρώτα με τα "καθεστώτα" των Πρυτάνεων που θεωρούν κτήμα τους το ΑΕΙ, που έχουν ευνοήσει κατάφορα συζύγους, παιδιά, κουμπάρους και ερωμένες και μετά να τεθούν ζητήματα αλλαγών.[...]

[...] Να αξιολογηθούν όλοι οι καθηγητές (μόνιμοι, και μη). Έχει φτάσει στο απροχώρητο η κατάσταση. Πόσο ακόμα θα μας διδάσκουν καθηγητές που έχουν να δημοσιεύσουν επιστημονική έρευνα από τότε που έγιναν καθηγητές? Πόσο ακόμα οι καθηγητές θα μένουν στην εργασία τους, μη δίνοντας λογαριασμό σε κανέναν (για το τι διδάσκουν ,πως το διδάσκουν, και εάν είναι ικανοί να διδάσκουν) [...]

[...]Ξηλώστε παλαιολιθικούς και αδιάφορους καθηγητές - Ανοίξτε την μόρφωση σε όλους. Όποιος θέλει να μπορεί να σπουδάσει ότι θέλει και να τον κρίνει μετά η ίδια η αγορά - Εισάγετε την επιχειρηματικότητα σε όλες τις σχολές - Κλείστε τα μαγαζάκια των καθηγητών που εκβιάζουν για ένα μεταπτυχιακό και πολύ περισσότερο για ένα Διδακτορικό - Σταματήστε τους καθηγητές που το ποσοστό επιτυχίας στο μάθημά τους είναι 0 έως 5% - Σταματήστε την μονιμότητα και εισάγετε την αξιολόγηση.[...]

[...]Αξιολόγηση και Μονιμότητα Καθηγητών/ Το γεγονός ότι οι καθηγητές τόσα χρόνια είναι μόνιμοι και κυρίως δεν υπόκεινται σε κανένα ποιοτικό έλεγχο, έχει δημιουργήσει μια κάστα επαγγελματιών δημοσίων υπαλλήλων που δεν ενδιαφέρονται καθόλου για την ακαδημαϊκή έρευνα. Το γεγονός ότι κάποιος είναι μόνιμος, δεν σημαίνει ότι πρέπει να είναι και επιστημονικά ανενεργός. Αυτό δεν βοηθά ούτε την

εξωστρέφεια του ελληνικού πανεπιστημίου, αλλά ούτε την υποβοήθηση των φοιτητών σε μεταπτυχιακό ή διδακτορικό ή μεταδιδακτορικό επίπεδο. Η αξιολόγηση των καθηγητών πρέπει να γίνεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα και η μη συμμόρφωση τους σε ακαδημαϊκά κριτήρια να επιφέρει σοβαρές επιπτώσεις, μέχρι και απώλεια της ακαδημαϊκής τους θέσης. [...]

[...]Ζητώ από το υπουργείο να απαγορεύσει με νόμο την δικαιοδοσία των καθηγητών της Ανώτατης εκπαίδευσης να υπογράφουν οποιοδήποτε οικονομική διεκπεραίωση. Οι καθηγητές πρέπει να κάνουν μόνο αυτό για το οποίο πληρώνονται. Να διδάσκουν. Κανένας τους δεν έχει το δικαίωμα να θεωρεί το πανεπιστήμιο μαγαζάκι του και έδρα των οικονομικών συμφερόντων του. Μόνο αν κοπεί η οικονομική συναλλαγή οι καθηγητές θα επιτελέσουν έργο[...]

[...]Πόσο ακόμα θα υπάρχουν αυτά τα χάγια με τις παρατάξεις των φοιτητών , που το μόνο πράγμα που κάνουν είναι να στρατολογούν ψηφοφόρους των κομμάτων?[...]

[...] Τι θα γίνει με τον ασφυκτικό κομματικό εναγκαλισμό μέσω των εγκάθετων κομματικών παρατάξεων και των διαπλεκόμενων καθηγητών; 2. Τι θα γίνει με το ανέκδοτο που ονομάζεται άσυλο ελεύθερης διακίνησης ιδεών και απλά αποτελεί άσυλο αυθαιρεσίας και παρανομίας; 3. Τι θα γίνει με την ουσιαστική αυτοτέλεια των ιδρυμάτων και την απόλυτη ανάγκη να επιλέγουν επιτέλους τους φοιτητές τους; 4. Πολλούς δείκτες αποδοτικότητας είδα, δείκτη πλήθους διδασκόντων προς διδασκόμενους δεν είδα [...]

[...]Απομάκρυνση πολιτικών νεολαίων από τον χώρο των πανεπιστημίων. Οι κομματικοί στρατοί δεν βοηθούν την παιδεία, την καταστρέφουν εκ των έσω σαν το σαράκι! Τι φοβάστε? Μην χάσετε τους ψηφοφόρους του μέλλοντος? Σας έχουμε γυρίσει ήδη την πλάτη. 4)ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟ: Ενασχόληση ΔΕΠ μόνο με ακαδημαϊκές δραστηριότητες. Τέρμα οι επιτροπές, τέρμα τα βουλευτιλίκια, τέρμα οι θέσεις στις Τράπεζες. Όποιος θέλει τέτοια πόστα να παραιτείται /απολύεται υποχρεωτικά. Ο Ακαδημαϊκός πρέπει να ασχολείται μόνο με την έρευνα και με τους φοιτητές του 5)Αναθεώρηση και αναβάθμιση της ύλης ανά 5-ετία. [...]

[...]Πολύ σωστές διαπιστώσεις, όμως, θα ήθελα να αναφέρω ότι οποιαδήποτε προσπάθεια βελτίωσης της λειτουργίας των ελληνικών παν/μίων δε μπορεί να ολοκληρωθεί αποτελεσματικά χωρίς την κατάργηση της κομματικοποίησης των ιδρυμάτων. Η παρουσία κομμάτων και η υποκίνηση φοιτητών μέσω αυτών για την εξυπηρέτηση δικών τους συμφερόντων μετατρέπουν τα ανώτατα ιδρύματα σε ρινγκ [...]

[...]Συσχετίστε σχολές και μαθήματα με την αγορά εργασίας - Μαρκετάρετε τα τμήματα και τις ις σχολές και κάντε 'τες ανταγωνιστικές μεταξύ τους και με σχολές του εξωτερικού - Σταματήστε το θεωρητικό πανεπιστήμιο που βγάζει "επιστήμονες" χωρίς καμία γνώση του τι γίνεται σε real life situations - Ενισχύστε τον θεσμό της πρακτικής άσκησης - Benchmark τη λειτουργία των κορυφαίων Πανεπιστημίων - Δώστε τέλος στα ανούσια τμήματα - Ξηλώστε παλαιολιθικούς και αδιάφορους καθηγητές - Ανοίξτε την μόρφωση σε όλους. [...]

[...]Αντιλαμβάνομαι τις πολιτικές διαστάσεις του θέματος "δίδακτρα" και προσωπικά πιστεύω ότι η ανώτατη παιδεία πρέπει να είναι δωρεάν, αλλά η εισαγωγή τους θα

συνεισφέρει θετικά στο (γ). Δεν θα πρέπει να γίνει για λόγους εισπρακτικούς, όσο για λόγους σεβασμού και υποχρεώσεων που συνεπάγεται. Μπορεί τα πρώτα 4 χρόνια να είναι ένα μικρό ποσό και με απαλλαγή για τους οικονομικά ασθενέστερους και μετά να αυξάνει σημαντικά.[...]

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Νέα ταυτότητα με νέα ηγεσία και ενίσχυση της αυτοδιοίκησης των ΑΕΙ. Νέα σχέση εμπιστοσύνης με την πολιτεία και την κοινωνία, με λογοδοσία και ευθύνη.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 94 σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο κείμενο.

Αρκετά σχόλια αφορούσαν τον περιορισμό των βαθμίδων σε τρεις και την εξέλιξη των υπαρχόντων λεκτόρων. Ορισμένοι ανέφεραν ότι οι λέκτορες πρέπει να μονιμοποιηθούν και να ενταχθούν στις άλλες βαθμίδες των ΑΕΙ με ταυτόχρονη δυνατότητα εξέλιξης τους, ενώ άλλοι ζήτησαν να υπάρξουν κάποιες μεταβατικές διατάξεις για τους ήδη υπηρετούντες που από χρόνια προγραμματίζουν το ερευνητικό και διδακτικό τους έργο με βάση τους ισχύοντες νόμους.

Πολλοί διατύπωσαν απόψεις σχετικά με τις αιτίες που εμποδίζουν την αναβάθμιση και σωστή λειτουργία των ΑΕΙ. Η κομματοκρατία, η περιττή γραφειοκρατία, τα φαινόμενα νεποτισμού, οι φωτογραφικές προκηρύξεις θέσεων είναι μερικά από τα προβλήματα που επισημάνθηκαν από τους συμμετέχοντες. Ως πιθανές λύσεις αντιμετώπισης των προβλημάτων προτάθηκαν ποικίλες και διαφορετικές ιδέες: αξιοκρατικές προκηρύξεις γνωστικών αντικειμένων, διορισμοί μελών ΔΕΠ μέσω δικαστικού και κοινοβουλευτικού ελέγχου, άρση της μονιμότητας των καθηγητών, αξιολόγηση ερευνητικού και διδακτικού έργου πανεπιστημιακών κλπ.

Μια άλλη σημαντική πλευρά της λειτουργίας των ΑΕΙ είναι η χρηματοδότηση τους. Οι προτάσεις των συμμετεχόντων αρκετές και διαφορετικές. Για παράδειγμα κάποιοι πρότειναν τη θέσπιση διδάκτρων, τη διενέργεια των μαθημάτων στα Αγγλικά για ξένους φοιτητές, ενώ μια άλλη πρόταση αφορούσε τη μείωση της γραφειοκρατίας και την πάταξη της διαφθοράς οι οποίες – σύμφωνα με τη συλλογιστική αυτή- αποτελούν την αιτία της χαμηλής αποδοτικότητας της κρατικής χρηματοδότησης.

Όσον αφορά τη διοικητική λειτουργία των Ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης –όπου προβλέπονται σημαντικές καινοτομίες στο υπό διαβούλευση κείμενο- υπήρξαν επίσης αρκετές παρατηρήσεις. Αρκετοί επίσης τόνισαν την ανάγκη να αποτελούνται τα συμβούλια από εξωτερικά μέλη προκειμένου να υπάρχει αντικειμενικότητα στον έλεγχο της λειτουργίας των ιδρυμάτων. Χαρακτηριστικός είναι ο ισχυρισμός ενός σχολιαστή ότι η παρούσα δομή επιτρέπει στα μέλη ΔΕΠ να εμπλέκονται σε αμιγώς διοικητικές εργασίες με αρνητικές συνέπειες.

Από κάποιους σχολιαστές όπως και από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Σωματείων Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας (Π.Ο.Σ.Ε.Ι.Ν) διατυπώθηκε η ανάγκη αναγνώρισης και αναβάθμισης του ρόλου του Ε.Ι.Ν με σαφή αναφορά στο ρόλο και τη λειτουργία του ιδρύματος.

Τις θέσεις των ομοσπονδιών και των συλλόγων τους κατέθεσαν στο βήμα της διαβούλευσης ο Πανελλήνιος Σύλλογος Διδασκόντων Ι.Δ.Α.Χ. στα ΑΕΙ (ΠΑ.Σ.Δ.Ι.Δ.Α.Χ.-Α.Ε.Ι.) σχετικά με τη δομή των ΑΕΙ και ειδικότερα το ρόλο των διδασκόντων με σχέση εργασίας Ι.Δ.Α.Χ, ο Πανελλήνιος Σύλλογος Φυσικοθεραπευτών-Ν.Π.Δ.Δ. σχετικά με την ένταξη των τμημάτων σε ΑΕΙ και τα επαγγελματικά δικαιώματα τους και η Ομοσπονδία Διοικητικού Προσωπικού

Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Ο.Δ.Π.Τ.Ε) αναφορικά με ζητήματα λειτουργίας και διοίκησης των ΑΕΙ.

Τέλος, υπήρξαν απόψεις για μεμονωμένα ζητήματα όπως η χρήση κουπονιών από τους φοιτητές, οι συγχωνεύσεις ΤΕΙ δασοπονίας με το τμήμα δασοπονίας του ΑΠΘ και κατάργηση τμημάτων ΤΕΙ με μικρή συνεισφορά.

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

[...] η κατάργηση της βαθμίδας του Λέκτορα θα υποβαθμίσει παρά θα αναβαθμίσει την Πανεπιστημιακή εκπαίδευση και έρευνα θα αντιπρότεινα τα εξής τα οποία θα αναβαθμίζουν την υπάρχουσα βαθμίδα και βέβαια θα αντιπρότεινα την ΜΗ κατάργησή της : 1) Μετονομασία της βαθμίδας του Λέκτορα με τρόπο που να μην διαχωρίζεται ονομαστικά από τις άλλες βαθμίδες του ΔΕΠ. 2) Να δοθεί ξεκάθαρα στη βαθμίδα του Λέκτορα το δικαίωμα αυτοδύναμης διδασκαλίας σε προπτυχιακό επίπεδο όπως υπάρχει ξεκάθαρα το δικαίωμα αυτοδύναμης διδασκαλίας σε μεταπτυχιακό επίπεδο. 3) Να αποκτήσει ο Λέκτορας το δικαίωμα επίβλεψης διδακτορικής διατριβής ως κύριος επιβλέπων. 4) Να δοθεί η δυνατότητα μονιμοποίησης στη βαθμίδα του Λέκτορα. 5) Να δοθεί η δυνατότητα στα Πανεπιστημιακά Τμήματα να μετατρέψουν την κάθε θέση του ΠΔ.407 που διαθέτουν σε οποιαδήποτε βαθμίδα ΔΕΠ θεωρούν ότι καλύπτει τις διδακτικές τους ανάγκες και να την καλύψουν με προκήρυξή της [...]

[...] Νομίζω ότι είναι λογικό και σύμφωνο με το περί δικαίου αίσθημα οι λέκτορες και οι επίκουροι καθηγητές που ήδη υπηρετούν να ακολουθήσουν την πορεία που προβλέπει ο εν ισχύ νόμος, μέχρι τουλάχιστον τη μονιμοποίησή τους στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή. Σε περίπτωση που θα υποχρεωθούν να ενταχθούν στο νέο νόμο που θα προβλέπει την απόκτηση της μονιμότητας με την εξέλιξή τους στη βαθμίδα του αναπληρωτή καθηγητή, τούτο να συμβαίνει μετά από τριετή θητεία, όπως δηλαδή προβλέπεται σήμερα.[...]

[...] Σε ότι αφορά το προσωπικό, δε σας κρύβω πως η πρόσφατη εμπειρία μου ως όχι παλιό μέλος της φοιτητικής κοινότητας, μου έχει διδάξει πως οι καθηγητές διακατέχονται σε μεγάλο ποσοστό από το σύνδρομο της εξουσίας που συχνά παρατηρείται στους δημόσιους υπαλλήλους, μα και εσάς τους πολιτικούς. Η άρση της μονιμότητας ίσως ακόμα και στους αναπληρωτές καθηγητές και η διαρκής ουσιαστική αξιολόγησή τους θα μπορέσει να προσδώσει ένα κίνητρο ουσιαστικής παραγωγικής εργασίας στις αίθουσες και τα εργαστήρια ερευνών.[...]

[...] Μία από τις "τεχνικές" που εφαρμόζεται για να μπορεί κανείς να προβλέψει με ασφάλεια το αποτέλεσμα μιας εκλογής ΔΕΠ, ήδη άμα τη δημοσίευση της προκήρυξης σε ΦΕΚ, είναι η επιλογή στενού γνωστικού αντικείμενου για τη θέση. Έτσι, αντί η θέση να προκηρύσσεται ως "Θέση ΔΕΠ με θέμα X", προτιμάται το "Θέση ΔΕΠ με θέμα X ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟ Y+Z+W". Όπως τυχαίως, βρίσκεται πάντα ένας (συνήθως εσωτερικός) υποψήφιος, του οποίου το αντικείμενο της πρόσφατης έρευνας συμπίπτει ακριβώς με το Y+Z+W. Αποτέλεσμα: το εκλεκτορικό "υποχρέωνεται" να αποκλείσει λοιπούς, ακόμα και συνολικά πολύ πιο αξιόλογους (αξιοκρατία), υποψηφίους, μιας και ειδικεύονται μόνο στο X, αλλά δεν είναι συναφείς με το Y+Z+W[...]

[...] η εκλογή των διδασκόντων στα πανεπιστήμια θα πρέπει να υπόκειται σε κοινοβουλευτικό και δικαστικό έλεγχο από ειδικό δικαστικό συμβούλιο ώστε να μην αντιμετωπίσουμε ξανά το φαινόμενο διορισμού ημετέρων , και ο παραβάτης πρύτανης θα πρέπει να απολύεται από το πανεπιστήμιο. [...]

[...]Λαμβάνοντας πάντα υπόψη την κατάσταση της οικονομίας θα ήθελα να προτείνω ένα τρόπο εισροής χρημάτων στα Πανεπιστήμια και ειδικότερα σε Τμήματα «δημοφιλή». Θα μπορούσαν να δεχθούν φοιτητές από άλλες χώρες επιβάλλοντας μόνο σε αυτούς δίδακτρα, το ύψος των οποίων μπορεί να καθοριστεί από τα ίδια τα Ιδρύματα. Η διδασκαλία θα μπορούσε σε αυτά τα Τμήματα να γίνεται στα Αγγλικά αν ο αριθμός των φοιτητών από άλλες χώρες είναι σημαντικός. Πιστεύω ότι σε «δημοφιλή» Τμήματα η πρόταση μου αυτή θα μπορούσε να λειτουργήσει αποφέροντας σημαντικούς πόρους στα Πανεπιστήμια και έσοδα στην Χώρα.[...]

[...]Το Συμβούλιο πρέπει να έχει δικό του Πρόεδρο και να μην ασχολείται με την εκλογή του Πρύτανη. Αντίστοιχα, ο Πρύτανης να μην ασχολείται με την πρόσληψη διοικητικού προσωπικού, η οποία να είναι αρμοδιότητα του Συμβουλίου και του Προέδρου του. Για να είναι πλήρης ο διαχωρισμός, στο Συμβούλιο δεν πρέπει να συμμετέχει κανείς εσωτερικός: ούτε μέλος ΔΕΠ, ούτε υπάλληλος, ούτε φοιτητής. Οι εσωτερικοί έχουν θέση μόνο στη Σύγκλητο. Στο Συμβούλιο πρέπει να συμμετέχουν αποκλειστικά εξωτερικοί και κατ' απόλυτη προτεραιότητα απόφοιτοι του ιδρύματος, που θα ενδιαφέρονται να αναβαθμιστεί το πανεπιστήμιο από το οποίο αποφοίτησαν. Τα μέλη του Συμβουλίου θα μπορούσαν να επιλέγονται με κλήρωση. Όσον αφορά τα μέλη ΔΕΠ και για την αντιμετώπιση της φανλοκρατίας, της μετριοκρατίας και της οικογενειοκρατίας απαιτούνται αυτόματες και αδιάβλητες διαδικασίες.[...]

[...] Θεωρώ ότι η ακαδημαϊκή ηγεσία θα πρέπει να είναι τελείως διαχωρισμένη από αυτή της διοίκησης. Η Σύγκλητος στο πλαίσιο του ετήσιου προγραμματισμού θα πρέπει να θέτει τους αναπτυξιακούς στόχους και η διοικητική μηχανή να τους εκτελεί, με τακτικό απολογισμό εκπλήρωσης στόχων. Η κουλτούρα που έχει αναπτυχθεί ότι τα ΔΕΠ είναι ικανά για όλες τις δουλειές, μεταξύ άλλων και αμιγώς διοικητικές, είναι απολύτως λανθασμένη και συνήθως οι ηγεσίες χρησιμοποιούν τους διοικητικούς υπαλλήλους για να τους χειραγωγούν και να εξυπηρετούν πολλακίς τα δικά τους συμφέροντα, όπως και αν ευνοούνται αυτά.[...]

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Πτυχία με αντίκρισμα: νέα οργάνωση της μάθησης και των προγραμμάτων σπουδών που διευκολύνουν την κινητικότητα και ενισχύουν τη διεπιστημονικότητα.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 83 σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο κείμενο.

Οι απόψεις των συμμετεχόντων αναφορικά με το παραπάνω θέμα επικεντρώθηκαν σε διαφορετικές πλευρές. Ορισμένοι τόνισαν την ανάγκη ύπαρξης μεταβατικών διατάξεων για τους αιώνιους φοιτητές προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όσοι για αντικειμενικούς λόγους δεν μπόρεσαν να πάρουν το πτυχίο τους, θα τους δοθεί η ευκαιρία να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους. Υπήρξε μια πρόταση δυνατότητας εγγραφής των αιώνιων φοιτητών σε ΙΕΚ παρόμοιου γνωστικού αντικειμένου, ενώ από κάποιους άλλους εκφράστηκε η αντίθετη άποψη περί διαγραφής από τις σχολές όσων δεν προφταίνουν να τελειώνουν σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα.

Αρκετοί αναφέρθηκαν στην εισαγωγή σε σχολή και στη μετέπειτα επιλογή του τμήματος που θα κάνει ο φοιτητής σημειώνοντας μια σειρά προβληματισμών, όπως η ανησυχία για μη αξιοκρατικές επιλογές όσων φοιτητών πληρούν τα κριτήρια για φοίτηση σε ένα τμήμα από τους καθηγητές, η ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή, τα προβλήματα που θα δημιουργηθούν από την μαζική επιλογή φοιτητών μιας σχολής των πιο «δημοφιλών» τμημάτων, η γειννίαση υπό τη σκέπη της ίδιας σχολής τμημάτων με διαφορετικά μαθήματα προετοιμασίας κατά το πρώτο έτος, για να αναφέρουμε ορισμένες από τις κατατεθείσες απόψεις.

Κάποιοι άλλοι σημείωσαν τη σημερινή ανεπάρκεια υποδομών και διευκόλυνσης των τμημάτων προς τα άτομα με προβλήματα υγείας και ζήτησαν να ληφθεί μέριμνα για αυτό στο νέο νόμο.

Αρκετοί ακόμη ανέφεραν το πρόβλημα που δημιουργείται από την ελλιπή αναγνώριση επαγγελματικών δικαιωμάτων σε αποφοίτους κυρίως ΤΕΙ. Θεωρούν ότι αυτό έχει οδηγήσει σε μια ουσιαστική υποβάθμιση των αποφοίτων ΤΕΙ και για αυτό ορισμένοι ζητούν την έκδοση επαγγελματικών δικαιωμάτων που να τους καλύπτουν. Αντίθετα υπήρξαν και κάποιοι με ακριβώς την αντίθετη θέση. Παράλληλα κατεγράφησαν και οι απόψεις κάποιων που θεωρούν ότι τα επαγγελματικά επιμελητήρια δεν βοηθούν προς την κατεύθυνση της επέκτασης των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων των ΤΕΙ. Σε ένα παρόμοιο πλαίσιο ενέταξαν και ορισμένοι σχολιαστές την άποψη τους σχετικά με την ανάγκη αναβάθμισης τεχνικών ειδικοτήτων που χορηγούνται από τα ΕΠΑΛ και τα ΙΕΚ όπως και ειδικότητες στον τομέα τουριστικών και ναυτιλιακών επαγγελμάτων.

Τέλος, κατατέθηκαν και πλήθος μεμονωμένων προτάσεων σχετικά με τρόπους αναβάθμισης των σπουδών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, την μεταφορά πιστωτικών εκπαιδευτικών μονάδων αλλά και πιο ειδικά ζητήματα όπως λειτουργία συγκεκριμένων τμημάτων ή προσωπικές εμπειρίες.

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

[...] μήπως για αυτούς που είναι ήδη "αιώνιοι φοιτητές", (αφού σύμφωνα με στοιχεία της εθνικής στατιστικής υπηρεσίας αποτελούν το 51% του φοιτητικού πληθυσμού), θα έπρεπε να υπάρχουν μεταβατικές διατάξεις που να ορίζουν: πχ να δοθεί σε όλους μια προθεσμία να δηλώσουν αν επιθυμούν τη συνέχιση των σπουδών τους και η 5ετία που προέβλεπε ο νόμος της Γιαννάκου, να δοθεί από αυτήν την προθεσμία και έπειτα; [...] δεν πρέπει να λησμονούμε όμως ότι ναι μεν υπάρχουν αρκετά αρνητικά παραδείγματα, αλλά δεν πρέπει να παραγνωρίζουμε τις προσπάθειες κι αυτών που εργάζονται και έχουν θέληση, αλλά λόγω κάποιων σοβαρών τους δυσκολιών εμφάνισαν ίσως συμπτώματα ωχαδελφισμού. Η κάθε περίπτωση αιωνίου φοιτητή, όπως προείπα, είναι ξεχωριστή και δεν πρέπει να μπαίνουν όλοι στο ίδιο τσουβάλι [...]

[...] Το πρόβλημα αυτό δεν αντιμετωπίζεται με την είσοδο όλων των ενδιαφερόμενων στη Σχολή, αφού στο τέλος του πρώτου έτους θα ανακλύψει και πάλι το πρόβλημα του διαγωνισμού για τη μεταξύ τους κατάταξη. Με δεδομένο μάλιστα ότι οι "προτιμήσεις" θα είναι γνωστές, όλα θα κριθούν από τις "επιδόσεις" και μάλιστα από τις επιδόσεις σε άσχετα ενδεχομένως μαθήματα (λ.χ. Κτηνιατρικής για τους ενδιαφερόμενους για την Ιατρική ή Οικονομικών και Πολιτικής Επιστήμης για τους ενδιαφερόμενους για τη Νομική. Ακόμη χειρότερο δε είναι ότι ο διαγωνισμός θα μεταφερθεί από τις απρόσωπες και αντικειμενικές κατά το δυνατόν Πανελλαδικές

Εξετάσεις, εντός των Σχολών, με όλες τις πιθανές πιέσεις εκ μέρους φοιτητών ή φοιτητικών παρατάξεων[...]

[...]προτείνω την δυνατότητα μετακίνησης από την τριτοβάθμια εκπαίδευσης στην μεταδευτεροβάθμια (ΙΕΚ) για τους φοιτητές που θέλουν να διακόψουν τις σπουδές τους, διέξοδος για τους αιώνιους φοιτητές. [...]

[...] πρέπει να επισημάνουμε ότι σημείο κλειδί για τη διασφάλιση της ισότιμης ένταξης των ατόμων με αναπηρία -με όποια ιδιότητα και εάν έχουν (φοιτητές, εργαζόμενοι κ.λπ)- στο σύστημα της Γ/Βάθμιας Εκπαίδευσης, αποτελεί η προσβασιμότητα των προσφερόμενων υποδομών και υπηρεσιών του στα άτομα με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένης και της ηλεκτρονικής. Αναντίρρητο είναι το γεγονός ότι πολλά τμήματα των ΑΕΙ και ΤΕΙ είναι απροσπέλαστα στα άτομα με αναπηρία.[...] Στη συνέχεια χρήσιμο είναι να τονίσουμε την αμφίδρομη σχέση μεταξύ του αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία από το εκπαιδευτικό σύστημα και του διαρκή αποκλεισμού τους από όλες τις μορφές της κοινωνικής και οικονομικής ζωής.[...]

[...] Ιδιαίτερα στους μηχανικούς είναι τεράστιο το μπάχαλο που 23άρηδες πτυχιούχοι Ελληνικού πολυτεχνείου έχουν απεριόριστα ΕΔ στα πάντα, άλλοι απόφοιτοι διαφόρων σχολών του εξωτερικού με 3 η 4 χρόνια σπουδών χωρίς σπουδές αντισεισμικού αποκτούν τα ίδια δικαιώματα δίνοντας 2-3 μαθήματα και πτυχιούχοι Ελληνικών ΤΕΙ παραμένουν χωρίς δικαιώματα η με ελάχιστα με 4 χρόνια σπουδές και εμπειρία δεκαετιών [...]

[...]Ενα μεγάλο πρόβλημα στην Ελλάδα είναι η συνεχής υποβάθμιση των αποφοίτων Α.Τ.Ε.Ι. Είναι επιστήμονες με γνώσεις τις οποίες το Ελληνικό Κράτος δεν θέλει να τις αξιοποιήσει και ποιο συγκεκριμένα οι "Συντεχνίες" του Τ.Ε.Ε. δεν αφήνουν τα Α.Τ.Ε.Ι. να δράσουν στη θέση που ανήκουν. Είναι πραγματικά λυπηρό να εργάζονται στην Ελλάδα Ιατροί, Μηχανικοί από γειτονικά Κράτη οι οποίοι πήραν πτυχίο επί πληρωμή σε κολέγια, και τα παιδιά απόφοιτοι των Α.Τ.Ε.Ι. να είναι τα αποπαίδια της Ελλάδος.[...]

[...] Τι γίνεται με τους αποφοίτους των ΤΕΙ? Η χώρα μας δεν είναι τίποτα ΗΠΑ να απασχολούνται οι διπλωματούχοι στις κρεμαστές γέφυρες και τα φράγματα. Τα δικαιώματα των αποφοίτων των ΤΕΙ είναι υπεραυξημένα για τις δυνατότητες της χώρας. Με αυτά και μ' αυτά ρημάξατε τις νεότερες γενιές των μηχανικών, που εισήχθησαν σε ένα τελείως σαθρό σύστημα, υπέρ-γραφειοκρατικό, υπέρ-αναποτελεσματικό, ψεύτικο, βρώμικο. [...]

[...] Σήμερα, τα επαγγελματικά προσόντα (δικαιώματα) και η διασύνδεση τους με την αγορά εργασίας (κινητικότητα) και την επαγγελματική/ακαδημαϊκή καταξίωση (διεπιστημονικότητα) Όλα τα παραπάνω έχουν στρεβλωμένα συνδεθεί και χειραγωγηθεί από στενούς επαγγελματικούς συντεχνιακούς κύκλους (κλειστά επαγγέλματα) Στη νέα Εθνική Στρατηγική για την Ανώτατη Εκπαίδευση χρειάζεται να αλλάξει ριζικά ο τρόπος λειτουργίας και οι υπερβολικές εξουσίες των επαγγελματικών επιμελητηρίων [...]

[...] προτείνω, ο κανονισμός των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) να εκδίδεται αυτόνομα με σχετικό ΦΕΚ, μετά από τον νομικό έλεγχο του Υπουργείου

Παιδείας ή ακόμα καλύτερα να συνταχθεί ενιαίος κανονισμός λειτουργίας των ΠΜΣ για όλα τα ΠΜΣ των ΑΕΙ. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η λειτουργία τους και δεν διαμορφώνονται οι κανονισμοί ανάλογα με τις περιστάσεις, με την έκδοση ή τροποποίηση των εσωτερικών κανονισμών.

[...]Με δεδομένη την διαφθορά που μαστίζει τα ΑΕΙ της χώρας πως θα διασφαλιστεί η αξιοκρατία για εισαγωγή στα τμήματα φοιτητών ανάλογα με τις επιδόσεις τους όταν η ζήτηση σε κάποια τμήματα της σχολής θα είναι υψηλή;

[...] χρειαζόμαστε ενθάρρυνση των νέων προς την Τεχνική - επαγγελματική εκπαίδευση, την εκπαίδευση τουριστικών επαγγελμάτων και ναυτική εκπαίδευση, μήπως και βγούμε από το τέλμα όπου μας έφεραν οι εκατοντάδες χιλιάδες πτυχιούχοι των ΑΕΙ οι οποίοι κάθονται και πληρώνονται χωρίς να παράγουν ούτε καρφίτσα για τα χρήματα που εισπράττουν από το μισθό τους.[...]

ΘΕΜΑ ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗΣ: Ενίσχυση του διεθνούς χαρακτήρα και της διεθνούς παρουσίας των ιδρυμάτων, σε άμεση σύνδεση με το νέο πρότυπο ανάπτυξης της χώρας: ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική για τη διεθνοποίηση της ανώτατης εκπαίδευσης

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΟΛΙΩΝ: 26 σχόλια κατατέθηκαν στο συγκεκριμένο κείμενο.

Η ανάγκη αξιολόγησης των μελών ΔΕΠ των Πανεπιστημίων αποτέλεσε θέμα αρκετών σχολίων. Οι τακτικές διεθνείς δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά, η συμμετοχή σε συνέδρια, οι αξιολογήσεις από φοιτητές όπως και η διαθεματικότητα στο παραγόμενο επιστημονικό τους έργο, ήταν μερικές από τις προτάσεις που κατατέθηκαν για την αξιολόγηση των καθηγητών.

Άλλοι σχολιαστές αναφέρθηκαν στην δυναμική της εξωστρέφειας που μπορεί να επιτευχθεί μέσω της προσέλκυσης φοιτητών από το εξωτερικό μετά από κατάλληλη αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών, από την προβολή στο εξωτερικό και από την υιοθέτηση των Αγγλικών ως γλώσσας μεταπτυχιακών σπουδών. Παράλληλα η υποβολή διδάκτρων –από αλλοδαπούς ή μεταπτυχιακούς φοιτητές- προτάθηκε από κάποιους ως μέσο βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης των Ιδρυμάτων, αποτέλεσμα της αναβαθμισμένης παρεχόμενης παιδείας. Παράλληλα εκφράστηκε για μια ακόμη φορά η άποψη σχετικά με τη δυσκολία υλοποίησης όλων των προγραμματικών μέτρων βελτίωσης και εξωστρέφειας των Ιδρυμάτων, όταν οι σχολές παραμένουν κλειστές λόγω καταλήψεων, η μειωμένη χρηματοδότηση δεν επιτρέπει ούτε την παρακολούθηση σεμιναρίων στο εξωτερικό κλπ.

Τέλος, όπως και στα άλλα κείμενα, υπήρξαν και μεμονωμένες απόψεις για διάφορα θέματα, όπως η εξέλιξη των επίκουρων, η προσβασιμότητα των ατόμων με ειδικές ανάγκες, ο θεσμός των καθηγητών εφαρμογών των ΤΕΙ.

Χαρακτηριστικά αποσπάσματα:

[...] Θα πρέπει τα μέλη ΔΕΠ να αξιολογούνται τακτικά με βάση: 1. Τις δημοσιεύσεις τους ανά χρόνο και ανά υποψήφιο διδάκτορά τους πρωτίστως σε καλά περιοδικά (δηλ. με καλό για τον χώρο τους impact factor), και κατ'εξάιρεση σε καλά διεθνή συνέδρια. 2. Την αξιολόγηση του διδακτικού τους έργου, από τους φοιτητές τους, αλλά και διεθνείς επιτροπές. 3. Την βαθμολογική κατανομή στα μαθήματά τους.[...]

[...] Προτείνω επαναξιολόγηση όλων των καθηγητών σε όλα τα πανεπιστήμια με ελάχιστα κριτήρια γνώση τουλάχιστον μιας ξένης γλώσσας, συμμετοχή σε διεθνή συνέδρια τουλάχιστον 1 τον χρόνο με προφορική παρουσίαση για την βαθμίδα του τακτικού και αναπληρωτή καθηγητή και γραπτή παρουσίαση του επίκουρου, συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα ή διεθνή προγράμματα τουλάχιστον μια φορά στην ακαδημαϊκή καριέρα του τακτικού και αναπληρωτή καθηγητή και τουλάχιστον 1 φορά τον χρόνο συμμετοχή στην συγγραφή ενός ευρωπαϊκού προγράμματος. Στην βαθμίδα του επίκουρου τουλάχιστον 1 φορά τον χρόνο συμμετοχή στην συγγραφή ενός ευρωπαϊκού προγράμματος ή διεθνές προγράμματος. Όσο αφορά δημοσιεύσεις θα πρέπει ανεξαρτήτως βαθμίδας για κάθε έναν να υπάρχουν τουλάχιστον 3 σε διεθνή περιοδικά με κριτές [...]

[...]Ας εισάγουμε πλέον χωρίς φόβο τη διδασκαλία της Αγγλικής στα Μεταπτυχιακά μας, και να ανοίξουμε τις πόρτες προς τα έξω δίνοντας π.χ. πιλοτικά για αρχή, επιπλέον 50% θέσεις στα μεταπτυχιακά μας σε κατοίκους του εξωτερικού, οι οποίοι ας πληρώσουν τυπικά ένα ποσό για δίδακτρα, το οποίο θα χρησιμοποιείται για έρευνα από τον τομέα του μεταπτυχιακού που θα επιλέξει (κυρίως για υποτροφίες υποψηφίων διδακτόρων [...])

[...]Να θεσμοθετηθούν προγράμματα στα αγγλικά και να επιτρέπεται η παρακολούθησή τους από αλλοδαπούς, χωρίς να χρειάζεται να γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα. 2. Να θεσμοθετηθούν δίδακτρα παρακολούθησης για τους αλλοδαπούς φοιτητές, ειδικά για τα μεταπτυχιακά και διδακτορικά προγράμματα 3. Να πριμοδοτούνται τα μέλη ΔΕΠ που καταφέρνουν να προσελκύουν ξένους φοιτητές για διδακτορικές σπουδές[...]

[...] πώς θα γίνουν όμως αυτά όταν: οι λίγοι έστω ξένοι φοιτητές που έρχονται με τα προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών αντιμετωπίζουν συχνά τις κλειστές λόγω καταλήψεων ή απεργιών σχολές, οι έλληνες πανεπιστημιακοί δεν χρηματοδοτούνται για να συμμετάσχουν σε διεθνή συνέδρια εκτός Ελλάδας και πρέπει να πληρώνουν τα έξοδα από τους πενιχρούς μισθούς τους (με εξαίρεση ορισμένες σχολές, των οποίων οι καθηγητές χρηματοδοτούνται από εταιρείες και όχι από το πανεπιστήμιο), όταν οι έλληνες πανεπιστημιακοί αποθαρρύνονται από τον νόμο ως προς την επιστημονική τους ενασχόληση με νέους κλάδους και αντικείμενα της επιστήμης τους, γιατί το έργο που υποβάλλουν για την εξέλιξη τους πρέπει να ανταποκρίνεται στην περιγραφή του γνωστικού αντικειμένου, στο οποίο προκηρύχτηκε η θέση τους όταν πρωτομπήκαν στο πανεπιστήμιο; [...]